Grigore Constantinescu

Comuna

BĂBANA

PITEŞTI MMXV

BĂBANA

COMPONENŢĂ: Comuna este formată din 7 sate: **Băbana**; Băjăneşti; Ciobăneşti; Cotmeniţa; Groşi; Lupueni; Slătioarele.
DISTANŢA FAŢĂ DE REŞEDINŢA JUDEŢULUI: 11 km.
SUPRAFAŢĂ: 39,3 km^2.
POPULAŢIE: 2.820 locuitori [1.402 M + 1.418 F] (2011).

ATESTARE DOCUMENTARĂ:

Groşi – 1570 [7078] ianuarie 14. (DIR, XVI, B, ŢR, vol. III, doc. 392).

În contextul localităților componente, cea mai veche atestare documentară se consemnează în cazul satului Groși.

Așezarea este atestată documentar inițial în hrisovul emis de cancelaria domnească a voievodului Alexandru Mircea la 14 ianuarie 1570, prin care se menționează „hotarul Grosilor", element probatoriu în confirmarea existenței anterioare a așezării cu hotare precis determinate.

TOPONIMIE:

- **Băbana** – toponim aluziv, format pe baza apelativului *babă* + sufixul augmentativ *–eană*, cu nuanţă peiorativă, deşi sensul cuvântului *baban* poate indica dimensiunile mari ale aşezării, dispersarea sa pe un teritoriu întins, supoziţie confirmată de configuraţia localităţii. „Numele comunei ar proveni – potrivit folclorului local – de la Baba Ana, o bătrână care s-a retras din Ardeal cu o mare turmă de mioare şi s-a aşezat pe aceste locuri".

- **Băjeneşti** – toponim social, atestând proveniența specială a unor locuitori stabiliţi în acest loc, fugiţi de pe diverse moşii, în urma intensificării exploatării pe domeniile feudale.

- **Ciobăneşti** – nume topic colectiv format pe baza apelativului *cioban*, indicând ocupaţia predominantă a locuitorilor stabiliţi iniţial în aşezare.

- **Cotmeniţa** – toponim diminutival format din substantivul *Cotmeana*.

- **Groşi** – toponim psihologic, format din apelativul *groşi*, indicând particularităţi fizice ale unora dintre primii locuitori.

- **Lupueni** – toponim colectiv format pe baza unui patronim: Lupu (la origine, apelativul *lup*).

- **Slătioarele** – toponim diminutival cu sens plural, provenit din vechiul slav *slatina* ≈ „sărătură umedă cu smârcuri de apă".

SPECIFIC ETNOCULTURAL:

Arhitectură tradiţională specifică zonei de tranziţie: deal – câmpie. Construcţiile situate pe un teren denivelat au parterul amenajat ca pivniţă, iar, central, un foişor cu acoperişul în două ape. Unele construcţii de locuit din perioada interbelică amplasate la şosea prezintă un plan în formă de L, cu latura mică spre drum şi cu sală în completarea planului dreptunghiular. În perioada actuală, planul acesta a fost preluat, extinzându-se longitudinal.

În domeniul artei populare, s-au remarcat, în fazele finale ale concursurilor naţionale organizate în perioada anilor 1956–2006, creatorii din localitate care au obţinut premii ori menţiuni pentru confecţionarea vaselor din lemn: Gheorghe Dănescu, Ivan Neacşu şi Nicolae Pirciu.

Din amplul repertoriu al folclorului coregrafic zonal, elemente de particularizare locală prezintă dansurile: Ceasul, Joiana, Mocăncuţa, Spoitoreasa, Troaca, Ungureasca.

PATRIMONIUL CULTURAL-ISTORIC:

✚Biserica Băbana «Adormirea Maicii Domnului»[1898-1907]~ctitorită de „megieşii satului", pe locul donat de I. Dogaru și Marin Ionescu •intervenţii: reparaţii la acoperiş şi fundaţie [1968] •pictură murală: I. Nedelescu [1907]; restaurată de Dobrescu [1968].

✚Biserica de lemn Cotmeniţa «Adormirea Maicii Domnului» –[▲]– amplasată într-un cadru natural pitoresc, a fost construită din bârne, de obştea satului Cotmeniţa, la leat 7282 [1773-1774], potrivit unei inscripţii incizate pe absida altarului, descoperite de prof. Grigore Constantinescu, în 1988. Restaurarea construcţiei în anul 1828 („leat 7336") a constat din redimensionarea compartimentării interioare prin: extinderea spaţiului naosului, procedându-se la deplasarea spre vest a peretelui separator de pronaos; includerea pridvorului înzidit în pronaos şi eliminarea peretelui vestic al acestuia. Biserică de tip dreptunghiular, cu absidă poligonală decroşată, pronaos prelungit printr-un spaţiu zidit pe locul fostului pridvor; fără clopotniţă. Sistemul de acoperire interioară constă dintr-o boltă semicilindrică cu arc dublou sprijinit pe console, în naos. Piesele de mobilier din interior, conservate în forma originară, conferă, prin decorativismul lor, valori estetice remarcabile acestui locaş de cult.

✚Biserica Groşi (Valea Caprei) «Cuvioasa Paraschiva; Sf. Nicolae» [1883-1890]~ctitorită de obştea satului •intervenţii: 1934 – renovare; 1942; 1954 •pictură murală în tempera de Belizarie Paraschivescu [1890].

✚Biserica Slătioarele «Adormirea Maicii Domnului; Cuvioasa Paraschiva» [1886-1890]~ctitorită de pr. Postelnicescu-Moşoaia şi enoriaşii din sat •intervenţii: consolidare [1971] •pictură murală: Th. Petrescu-Tutana (altar), continuată de Dumitru Bănică-Bucureşti [1972].

✚Biserica Spireşti-Neguleşti «Sf. Treime» [1885-1893]~ ctitorită de preoţii: Vasile Zamfirescu, Petre Constantinescu şi Petre Călinescu, cu sprijinul enoriaşilor, pe locul unei biserici de lemn demolate •intervenţii: renovare [1954] •pictură murală: anonim [1893]; restaurată [1954].

☙ IN MEMORIAM ❧

În cursul luptelor pentru apărarea unității și independenței naționale a României, au căzut eroic la datorie 137 locuitori ai comunei Băbana, numărul eroilor menționați nominal în monumentalul volum «Argeș. Cartea eroilor» fiind raportat la evenimente de importanță fundamentală în istoria neamului românesc: Războiul de independență [1], Primul război mondial [82], Al doilea război mondial [54].

✪ **CONSTANTINESCU NICOLAE** [1906-1960] – proprietar funciar, militant politic anticomunist, martir. Arestat [1958], anchetat de Securitate, condamnat de Tribunalul Militar Craiova la zece ani muncă silnică şi confiscarea totală a averii; a decedat în Lagărul de muncă Salcia din judeţul Brăila.

✪ **ENESCU CORNELIUS** [1924-2012] – epigramist, prozator, autor de scenarii radio, inginer. Colaborator la publicaţiile: „Gluma" [1942], „Argeşul", „Epigrama", „Humorul", „Papagalul", „Perpetuum comic", „Scaiul", „Urzica". Opera: «Vânătoarea de struţi» [1996], «Unde eşti, Caragiale» [1999], «Strănepoţii lui Dracula» [2001], «Acest computer cu gropiţe în obraji» [2005], «Zâmbete marţiale, epigrame, madrigale, epitafuri» [2007]. Contribuţii în volumul colectiv «Antologia epigramei româneşti» [2007].

✪ **IONESCU ION** [1915-?] – preot, profesor de religie şi limba română; poet. Opera: «Poezii» [1996], «Începuturile creştinismului românesc daco-roman (sec. II-VI, VII)» [1998], «Permanenţe autohtone şi creştine româneşti» [2001], «Pagini de cultură veche creştină românească» [2002], «Icoane de sfinţi slăviţi ai Bisericii Ţării Româneşti» [2007] ş. a.

✪ **MARINESCU ION** [1943, Slătioarele-1991] – profesor de limba română şi germană; poet, publicist; activitate didactică [1974-1991] la: Băbana şi Piteşti. A publicat cronici, recenzii, studii şi versuri în revistele: „Argeş", „Calende", „Juventus".

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Grigore Constantinescu– *Argeșul monumental – enciclopedie patrimonială*, Pitești, 2011, p. [543-546] – 32; Idem– *Bisericile de lemn din judeţul Argeş – monumente de arhitectură*, www.google.ro, calameo.1227548; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş*.

–[▲]– Monument istoric şi de artă

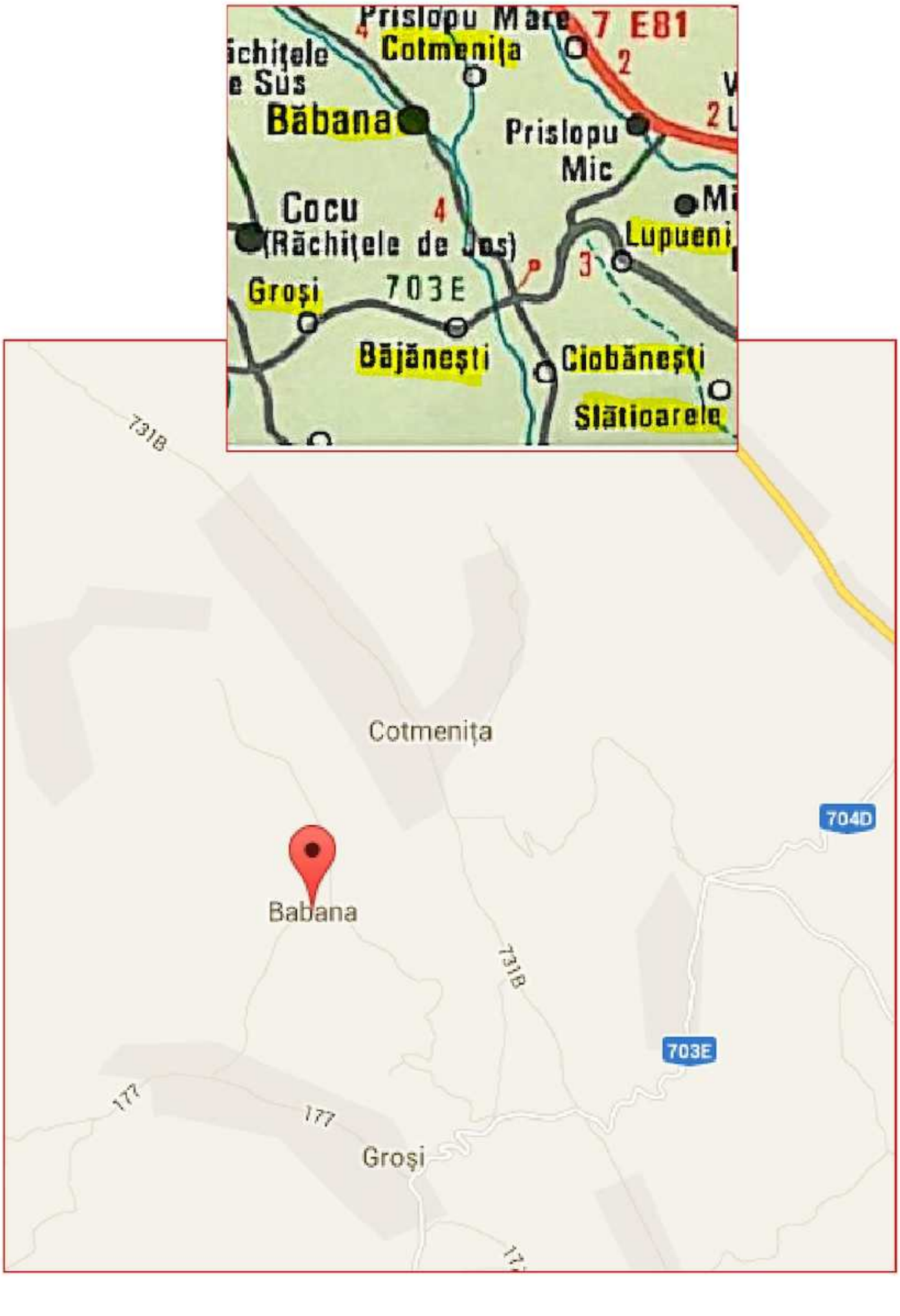
Prislopu Mare
7 E81
Colmeniţa
Băbana
Prislopu Mic
Cocu
(Răchiţele de Jos)
Lupueni
Groşi
703E
Băjăneşti
Ciobăneşti
Slătioarele
731B
Cotmeniţa
Babana
704D
703E
177
177
Groşi

Primaria Babana

Bahna

COMUNA BABANA
DISPENSAR
UMAN

SCOALA GENERALA BABANA

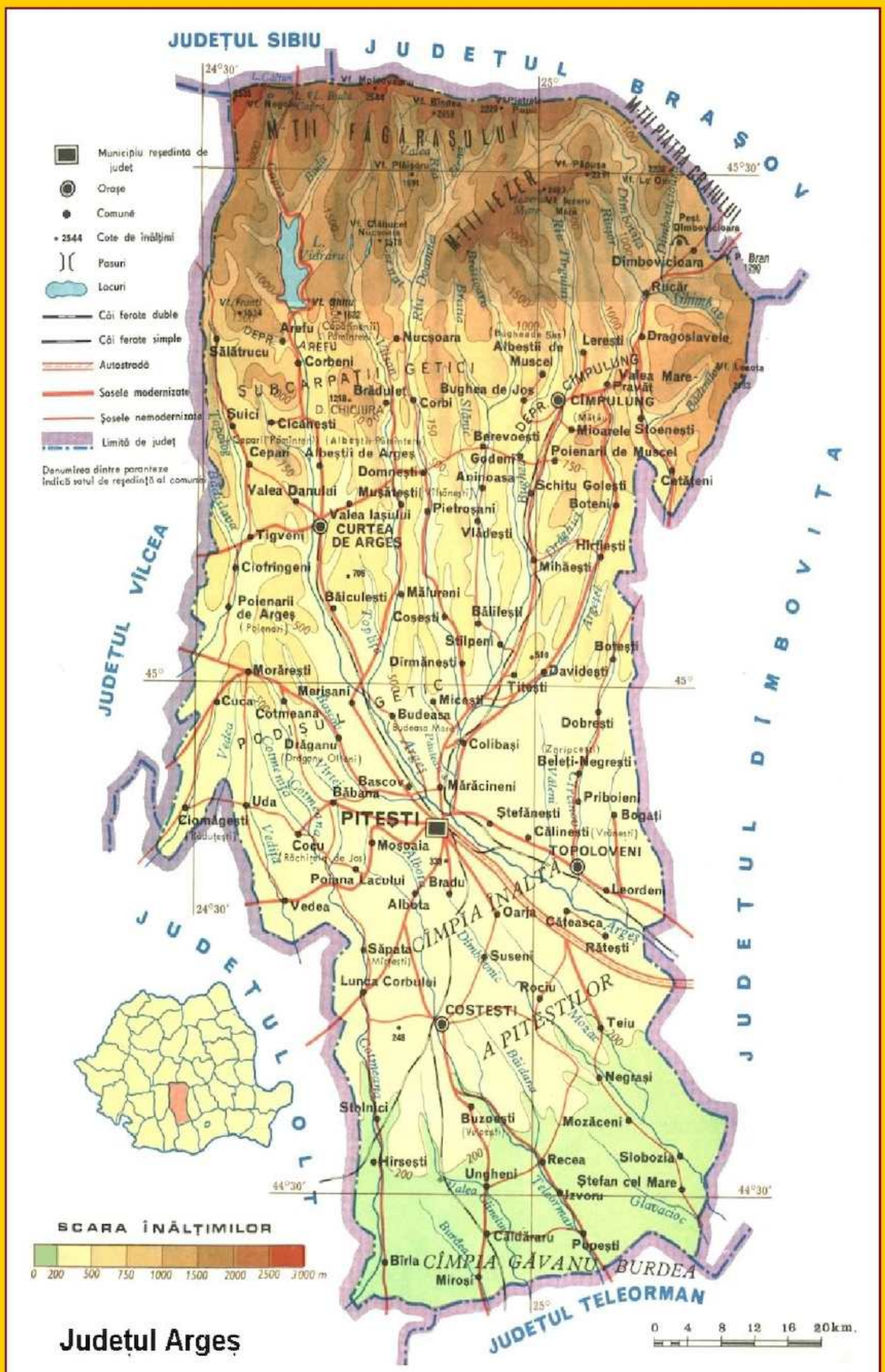

Județul Argeș